

D. D.
DISQUISITIO HISTORICA,
DE
VARIO
GENTIUM GENIO,
RESPECTU LIBERTATIS,

CUJUS
PARTEM SECUNDAM,
CONSENSU AMPLISS. FACULT. PHILOSOPH.
IN REG. ACAD. UPSAL.

PRAESENTE
MAG. CAROLO FRED.
GEORGII,

HISTOR. PROFESS. REG. ET ORD.

FACULT. PHILOS. H. T. DECAN.
IN AUDIT. CAROL. MAJORI,
HOR. ANTE MERID. SOLITIS
D. XXV MAJI A. MDCCCLXXIII.

PRO GRADU

PUBLICE VENTILANDAM SISTIT

STIPENDIARIUS NESSELIANUS

SIMON NIBELIUS,
VESTMANNUS.

UPSALIAE,
APUD JOH. EDMAN, REG. ACAD. TYPOGR.

VIRO

SUMME REVERENDO ATQUE AMPLISSIMO,
ECCLESIAE S:CTI NICOLAI, QUÆ HOLMIÆ
FLORET, ANTISTITI MERITISSIMO,
CONSIST. URBICI PRÆSIDI GRAVISSIMO,
S. S. THEOLOGIAE DOCTORI CELEBERRIMO,

D:NO DANIELI
HERWEGHR,

In tesseram grati ac venerabun-
ame sacra-

AUCTOR ET

VIRO
AMPLISSIMO ATQUE CONSULTISSIMO,
ASSESSORI,
AVUNCULO AC PATRONO
SUO PROPENSISSIMO,

D:NO E R I C O
TUNELD,

di animi hasce pagellas humili-
tas offert.

RESPONDENS.

Auctori Dissertationis Clarissimo,
Fratri Dilectissimo,

Promeritos quando jam capras, Frater, honores,
Annuit & coepitis Pallas amica tuis,
Nec tacuisse decet, miserum nec pangere carmen,
Me tamen hos pietas intemerata jubet.
O! Tibi quam late nunc pectore grator amice!
Nam numeris animus dat meliora meis.
Causidico negat officium renuntque Thalia,
Non, ait, hic nostris thura dat ulla facis.
In templis Themidos pictis ivisse cothurnis
Non datur, heic tantum barbara lingua placet.
Respicie tu mentem, Frater, non carmen inane,
Sat tua te probitas ingeniumque canunt.

* * *

Materiam tractas ampliam genioque placentem;
Libera nam rixis Svecia facta suis.
Optimus en! PRINCEPS nobis hæc oria fecit
GUSTAVUS, Svecis delicieque Gorhis.
Pristina frenasur scelerata licentia, sanctis
Legibus & rediit, qui fuit ante, vigor.
Jam libertatis vana non pascimur umbra,
Vindice GUSTAVO, liber at omnis erit.

* * *

Res angusta domi, nostros sectata penates,
Non dedit, ut latos vixeris usque dies.
At sperare licet, venient, labentibus annis,
Qui tibi, quique mibi prosperiora ferent.
Est labor in magnis, sed in hoc sudore voluptas;
Vincit amor laudis cuncta molesta sibi.
Nominis ut famam ingenio sectarier almam
Cœpisti, pergas; Te quoque Phœbus amore.
Cui quoque tam promptus decorabit tempora lauro,
Huic fortuna brevi munera plura dabit,
Debita nam meritis si præmia certa manebunt,
Fausta tibi Cœlo cuncta favente fluent.

Dab. Holmiæ, 4. ante Cal. April.

1773.

JOH. ER. NIBELIUS.

§. V.

Præcipuas antiquiores gentes, servili nobilitas genio, hactenus contemplati, insigniores, quæ ex hodie vigentibus harum similes sunt, examinare jam constituimus, quarum ut nullam prope sovent regiones, de quo lætamur, septentrionales, sic exspectato pluribus abundant australes, inque his præsertim Asiaticæ, in quibus servitutis aura, ubique eas perflans, omnium animos incolarum ita debilitavit, ut nihil fere ibi heroici compereris, quodque mentem in admirationem rapiat, præter id, quod Ill. MONTESQUIEU merito appellat *un heroïsme de la servitude* a). Quod quam verum sit, ut eo certius nobis constet, singularum Asiaticarum, quarum consideratio aliquid momenti trahere videatur, a Japonica exordientes, ad reliquas deinceps ordine progressuri, gentium & regiminis & ingenii indolem, luce, quam nobis præbent intineraria aliqua historiarum monumenta b), collustrare conabimur.

E

§. VI.

a) De l'esprit des Loix, Liv. XVII. Chap. VI.

b) *Descriptiones, quas CHARLEVOIX, XAVIER, KÄMPFER, DUHALDE, LE COMTE, PARENIN, TAVERNIER, MARTINIERE, alii dederunt populorum a nobis remotissimorum, cum multa contineant, quæ fidem exsuperare videntur, omnem movimus lapidem, ut, veritate e pluribus collatis, quoad fieri potuit, eruta, genuinam illorum imaginem coram oculis Lectorum sistamus.*

§. VI.

Japonenses.

Hæc natio, quæ regionem incolit, orientem versus nobis ultimam, quæque ætatem imperii sui ultra millies sæculorum millia adscendere stolide finxit, subjecta fuit olim Imperatori, *Dairi* seu *Mikado* appellato, penes quem non in profanis tantum, verum insuper in sacris, summa erat potestas, eaque tanto major, quod limites non essent præfigendi ei, qui, cum se a Diis oriundum jactaret, errori neutiquam crederetur obnoxius. Circa exitum vero sæculi XVI. supremus negotiorum tam civilium quam militarium Præfectus atque Administrator, *Qvanbuku* iis dictus, opus annos circiter CD. antea inceptum, pluribusque bellis intestinis continuatum, ex sententia exsecutus, imperium *Dairio* penitus subtractum, in amissi compensationem inanibus divinis honoribus delinito, totum quantum obtinuit, gloriosissimum nomen *Cubo-Sama*, quod lingua Japonica ipsum imperiale titulum æquabit, postea sibi vindicans. Et ab hoc usque tempore binis Imperatoribus superbivit Japonia, quorum alter, dignitate eminens, splendorem majestatis ac magnificentiam tuetur, alter vero auctoritate præcellens, ea cum potestate versatur, cuius veram indolem jam sumus indagaturi.

Hunc in finem observare juvat, vastum hoc biceps imperium, in LXIII. maiores, DCIV. autem minores divisum provincias, quibus singulis Satrapæ ac

Dy.

Dynastæ præsunt, secundum leges gubernari, quærum ferendarum potestas omnis est penes *Cubo-Samam*, quæque in iis, quæ crima spestant, ut populus eo melius in officio contineatur, durissimæ sunt. Ob quævis enim delicta, etiam levissima, gravissimas constituant pœnas, quæ a nocentibus non tantum, sed ab iis simul, licet vel innocentissimis, qui pro horum moribus spondere tenentur, repeatendæ sunt. Hac ratione Provinciæ vel urbis Gubernator propter vici aut plateæ Præfetum, hic propter quodque familiarum caput, hoc propter singulae societatis suæ membra, herus propter servum, locator propter conductorem, vicinus propter vicinum, immo quilibet, cui morum alienorum custodia demandata est, propter alterum, exigui licet criminis reum, sive exilio afficitur, sive in perpetua vincula conjicitur, sive ab officio prorsus depellitur, sive cunctis bonis privatur, haud raro ad capitale supplicium trahitur. Ubi vero quis ejusmodi facinus commiserit, quod non nisi morte multari potest, quale est minima reverentiæ erga Principem intermissio, ne quid de apertis criminibus læsæ majestatis aut perduellionis dicam, non sponsores solum, verum, ne mortem infelicis qui ulciscatur, superstes sit ullus, omnes etiam, sanguine cum eo conjuncti, nisi gratiam cuidam fecerit Imperans, eodem die extinguendi sunt. Ut autem hujusmodi leges, quæ & vitam & facultates ac proinde libertatem subjectorum in arbitrio Principis ponunt, huic, ex altera parte, competere demonstrant imperium, usque

eo despoticum, ut dicat Gallus quidem, qu'il ne manque à ce Monarque orgueilleux, que de pouvoir défendre à ses sujets, de naître & de mourir comme lui a); sic, ex altera quoque, conditionem subjectorum adeo omnino miseram esse arguunt ac servilem, ut feliciaora saepe esse videantur bruta animantia, quæ, si paucis illis commodis careant, quibus homines, servitute pressi, interdum refici possunt, plurimis destruuntur incommodis, quæ ratione præditis ex distincto calamitatum sensu nasci solent. Hoc autem malo, ex durioris imperii natura emergente, quamvis maxime afficiantur, qui, tyranno proximi, crebra varietate nutuum ejus miserrime vexantur, tamen ne ejus exsortes sint, qui longiori intervallo ab eo distant, quibus demumcunque Præfectis in sua cuique præfectura, quin & Patribus familias in sua cuique domo, liberum jus vitæ & necis concessum est b). A Prætoribus autem tam urbicis, quam provincialibus, maxima sic præditis protestate, ne Imperatori *Cubo-Sama* quicquam sit metuendum, non modo delatores, quorum fidem sibi adstrinxit, apud eos habet subornatos, verum liberos etiam eorum, nonnunquam simul uxores, in capite urbium, *Jedo* dicto, loco obsidum detinet, adeo ut, si quid in suam alio-

a) Cérémonies & coutumes religieuses des peuples idolâtres par BERNARD PICART Tome II. Part. I.

b) C'est une observation exacte, que, dans les tyranniques états, la servitude engendre & multiplie la servitude à l'infini. *Vid. Considérations sur les causes phys. & mor. de la diversité des Nations* par M. CASTILHON, Liv. III. Chap. IX.

aliorumque securitatem contra Monarcham suscep-
rint, honos & opes & vita eorum propinquorumque
omnium tenuissimo e filo pendeant.

Ad genium Japonicæ gentis animos nunc con-
vertentes, haud diffiteri possumus, nos deprehen-
dere aliquid, quod cum arbitrario, cui subjacent, im-
perio ægre conciliari posse videatur. Hoc enim li-
cet istiusmodi sit, quod homines, omni fere illis ex-
hausta ambitione, demissos reddit, ignavos procli-
vesque ad vitia, a quibus non nisi pœnæ formidine
arceri solent, Japonenses tamen summas ferunt laudes
virtutum, ad quas colendas nullo stimulo acrius quam
gloriæ dicuntur concitari, quam quidem tanti omni-
no faciunt, ut voluntariam sibi consciscant mortem,
quum vitam honorificam degere non possunt. Hinc
etiam nonnulli libertatis studium tribuerunt iis adeo
vehemens, ut *Anglos eos Asiaticos* appellare non
dubitarent c). Et si dicendum, quod res est, fatea-
musr oportet, eum esse gentis hujus characterem, qui
nos valde habuerit suspensos, in servilium classem
an jure referri posset. Historiam vero illius diligen-
tius inspicio, ea detegimus servilis ingenii docu-
menta, quæ, cum minime suspecta nobis visa sint, nihil
amplius hac in re παραδέξει relinquunt. Verum enim
vero gloriam, cuius appetentia animum indicabit li-
bertatis plenum atque studiosum, veris virtutibus nitit
& decet & oportet. Japonenses autem cum potissi-
mum in rebus, quæ non nisi speciem virtutum præ-

E 3

bent,

c) Considérations sur les causes &c. Liv. III. Chap.
VIII.

bent, gloriæ hujus umbram, non essentiam, se exten-
tur, genium liberalem minime sic proditum eunt.
Quid? quod ipsam hanc falsam, quam de gloria fo-
vent, opinionem, ad servilem animis eorum infun-
dendam indolem haud parum contulisse *d)*, cuique
rem curiosius rimanti, satis, ut opinamur, peripi-
cum erit. Etenim ex omnibus virtutibus cum ani-
mi constantiam ad magnam sibi nominis famam con-
ciliandam maximum habere momentum putent, sen-
sus suos ita sopire student, effectus ita compescere, ut,
pro re nata, simulantes ac dissimulantes, rebus in adver-
sis, non secus ac secundis, eam semper præ se ferant
mentis quietem tranquillitatemque, quæ decantatæ *της απαθείας* Stoicorum sive *της εὐθυμίας* Epicureæ haudqua-
quam cedere videtur. Quoque illustriorem sibi gloriam
pariant, eo gravioribus se objiciunt malis, nec quic-
quam fere adeo durum est ac arduum, quin gloriæ
consequendæ gratia tentent sustententque. Sic famem
ac sitim, frigus ac calorem, vigilias ac labores, quæ-
que reliquæ sunt vitæ hujus incommoditates, mira
patientia perferunt, gravissimas injuriæ Spartanæ no-
bilitate concequent, maxima rerum discrimina in-
trepido animo adeunt, immo ipsum mortis nuncium,
ut plerisque terribilem, hilari vultu excipiunt. Quæ-
nam

d) L'honneur est le principe unique, sur lequel est fondé le Charactère des Japonois: C'est de ce grand principe, que découlent leurs vices, leurs vertus & jusqu'à leurs défauts les moins essentiels. Histoire des différens peuples du monde par M. DORVILLE. Tom. I. Chap. XV.

nam igitur servitus tanta, quæ firmissimos eorum
 animos frangeret? Qvodnam jugum tam grave, cui
 cervices inviti subjicerent ac tristes? Hinc etiam ta-
 les mores iis valde arrident, quos, ut serviles op-
 pido, maxime detestantur alii. Maritis ex. gr. mo-
 rientibus sæpenumero uxores dominisque servi, ven-
 tre sibi discisso, comites in alium mundum ultro læ-
 tique se adjungunt, ea quidem mente, ut illis etiam
 post fata famulentur, tantoque & fidelitatis & for-
 tis infraictique animi documento memoriam sui cum
 laude perpetuent; quo tamen aperte significant, se
 vitam &, quæ inde pendent, bona pro suis nec ha-
 bere, nec habere velle, sed iis post funera etiam
 consecranda censere, in quorum, dum vixerunt,
 fuerunt arbitrio ac potestate. Præterea, quamvis ob-
 scurioribus in Japonia locis & securius vivatur & li-
 berius, cum ampliori autem dignitatis gradu acer-
 bior serviendi sors connexa sit, quæque servitus splen-
 didissima, eadem miserrima, tamen cum incredibili
 gloriæ æstu fluctuantes singuli altius altiusque evo-
 lare cupiant, asperrimas conditiones, quales insignio-
 ribus honoribus inesse solent, immodicæ ut fiat sa-
 tis ambitioni, lubentissime subeunt æquissimoque a-
 nimo ferunt. Qui opibus affluunt, quo ampliorem
 simulque adeo periculosiorem in locum evehantur,
 palatia magnificentissima aliasve, quas carissimas ha-
 bent, res non minus submisce, quam liberaliter Prin-
 cipi offerunt. Quotquot generosissimis stirpibus na-
 ti sunt, ad ipsum fastigium, quantumvis lubricum
 ac præceps, manibus pedibusque ascendere nitun-
 tur,

tur, quod ubi tenere iis contingit, maxima perfusi voluptate, ad propensiones Tyranni, studiosissime exploratas, totius suæ vitæ rationem, servorum more, instituunt. Sic licet maxima ac plurima iis sustinenda sint servitutis incommoda, nullo tamen eorum tædio affici videntur, quin potius, quo majora, eo cupidius appetere. Servilem hunc genium illorum optime ulterius comprobat haud exigua animi morumque ferocitas, quæ, cum summam imperii duritiem necessario requirat, nisi in tristem actum continuo sit eruptura, eos simul non libere, sed metu compulsos legibus obtemperare arguit. Neque ex plurimis intestinis, quibus imperium eorum identidem antea quassatum fuit, bellis recte inferunt, eos, servitutem pertæsos, communi libertatis desiderio captos fuisse; sunt enim hæc ab ejusmodi hominibus excitata, quos immoderata ambitio, quam nimia inflavit potentia, ad summum regimen moliendum induxit, eorum autem ope gesta ac confecta, qui auctores illos seditiosos, ut Principes ac Dominos suos veriti sunt, quorum signa nisi temere fuisserent secuti, sibi suisque omnibus pessime prospexit. Et quamvis talem hæc seditiones habuerint exitum, qualem intendit principalis earundem Sator, inde tamen tam parum emolumenti ad ceteros redundavit, ut longe jam graviori sub *Cubo*, quam antea sub *Dairi*, torqueantur servitio. Quod si vero recentiores Japonici annales nullas ejusmodi publicas tempestates memorent, nec verisimile est, tales unquam antea fuisse exortas, nisi eas suscitavisset

rit aut impotens regnandi libido, aut imperii in alium transferendi cupiditas e).

§. VII.

Sinenses.

Celebre Sinarum imperium, quod omnium, in globo terrestri, regnum ipsi vetustissimum esse ja-
ctant, primordia ejus longe supra mundi ætatem
evehentes, propter ingentem autem provinciarum
amplitudinem a) ac fertilitatem, propter immensam
urbium multitudinem ac magnitudinem b), propter
incredibilem incolarum numerum c) ac industrias,

F omni-

e) Les annales orientaux ne présentent, qu'une svi-
te effrayante de révolutions; mais il n'en est aucune de
ces révolutions, qui ait tendu à changer la forme du
gouvernement; le peuple ne pense pas même, qu'il puis-
se en exister de meilleure; toutes les conspirations n'ont
eu pour objet, que le choix d'un nouveau maître, &
jamais la destruction des fers de l'esclavage. *Vid. Considera-
tions sur les causes phys. & mor. &c. Liv III. Chap. IX.*

a) Provinciarum, quarum quindecim numerantur, singu-
las magna regna rectius appellari posse, affirmant TRIGAU-
TIUS, ALVAREZ, SEMEDO, alii.

b) Secundum Pat. MARTIN. MARTINIUM urbes 1467. in
Sina continentur, quarum plures magnitudine excedunt ma-
ximas, quas fama unquam ad nos tulit.

c) Teste eodem, Jolus virorum numerus tempore, quo ipse ibi commorabatur, ad capita pertingebat 58, 916, 783, quem tamen non ingrediebantur, qui e Regio nati erant san-
guine, nec Mandarini, nec Bonzii sive Sacerdotes, nec Do-
ctores, Licentiati ac Baccalaurei, nec milites emeriti, men-
dici, iisque, qui in navibus fere innumeris tunc habitabant.

omnium in orbe maximum, potentissimum ac felicissimum perhibent plerique peregrinantium d), administratur ab Imperatore, qui & religionis summus est Antistes. Huic in sacris pariter ac profanis competit potestas non modo nomothetica, quam etiam circa res minimi momenti exerceat, innumeros ritus, in vita communis observandos, serio praescribens, sed simul judiciaria, quam usque ad mortuos extendit, illos pro meritis, ut sint superstitionibus exemplo, aut honoribus ornatos ad astra tollens, aut contumeliis affectos ad tartara detrudens. Ministros, & provinciis & urbibus & Collegiis & militiae aliisque maxi-
mi ponderis ac splendoris muneribus qui praesint,

S.

d) Nos clam non est, quam varia sint & non uno inter se nomine pugnantia, quae de Sinenibus narrari solent. Pontificii Sacerdotes, in orientem religionis Christianae propagandae causa missi, Missionaires Galli appellant, & in his maxime, qui e Jesuitarum sunt ordine, nihil non magnificum de Sinenium imperio praedicant, suis forte inductionibus. Alii contra, qui & ipsi ad has horas accesserunt, de ista nominis Sinenis celebritate famaque haud parum esse detracendum urgent. Hinc deprehendimus eruditos, tam priori, quam hoc nostro aeo, in statuendo vero Sinenibus pretio, mirum quantum inter se discrepare. Qui novimus, quam facilis obrepat error de gente longissimo locorum intervallo a nobis disjuncta, quæque exteris aditum ad interiora sui imperii contemplanda intercludere fertur, propositi memores, non patiemur nos hinc immisceri litibus, quæ forte & hinc & illinc non omni vacaverint partium studio. Lectorem itaque B. ad Autores alegamus sup. §. V. excitatos, quibus addi poterint De REAL Science du Gouv. & ANSON. Itinerar.

Sinis *Qvonsu*, Europæis *Mandarinos* dictos, solus
creat, creatorumque quemlibet, si ita sibi placitum
fuerit, rursus ab officio amovet, interdum capit is
damnat, id quod sæpe levissima de culpa, quin &
de nulla subinde, accidit, cum hic haud secus, at-
que sit in Japonia, qui aliis quounque modo præ-
fecti sunt, ob aliena delicta, ut sponsores, plectun-
tur. Suo denique unius nutu & arbitrio bella su-
scipit, pacis aliaque fœdera pangit, successorem thro-
ni eligit, immo omnia exercet jura, quæ majestati-
ca dici s̄vescunt.

Hæc ipsa potestas arbitraria est adeo, ut, quic-
quid sub limitum nomine venire potest, nesciat o-
mnino. Qvamvis enim plurimi in Sina floreant Ma-
gistratum ordines, ex quorum sapientia atque au-
toritate res maximi momenti pendent, Imperatorem
tamen tanto minus ad eas sic nec aliter administran-
das adstringere possunt, quod is omnia eorum de-
creta, prout sibi videtur, vel adprobata confirmet,
vel improbata permutet. Nec magis potestatem i-
psiis ipsi circumscribunt Mandarini; nam licet ve-
nia his quondam indulgentissime data sit, Principem,
a scopo civitatis, a tramite majorum receptisque mo-
ribus recendentem, de officiis erga populum suum
supplici libello commonendi melioribusque consi-
liis impertiendi, tantum tamen abest, ut vi vel ne-
cessitate quadam ad ea sequenda adduci possit, ut ea-
dem potius liberrime respuere, quin &, si multum
displianceant, ipsos consultores e medio tollere valeat.
Hinc asseverat Illustr. TEMPLE, Imperatorem Sina-

rum esse le Monarque le plus absolû qui soit sur la terre e), qui, quo glorioius potentiam suam majestatemque ostentet, quoque facilius honorem sibi conciliet divinum, tumidissimo non tantum utitur titulo, nimirum *Thien cu Hoang thi*, sive Filium cæli Dominumque terræ sese superbe appellans, sed & ipsum Deum, qui propter escentiaz suæ simplicitatem corporeis conspici nequit oculis, imitari studet, omnes præter familiam suam membraque primum supremumque Collegium constituentia, *Colaos* iis dæta, conspectu sui tollicite privans.

Sub tanta vero imperii acerbitate atque infelicitate quam dura servilisque subjectorum conditoris, cum omnes in genere commonstrant, eum dignitatis gradum tenentes, ut ad colloquium cum Principe admitti possint, utpote quibus non nisi in genua proolutis ejus conveniendi potestas contingit, tum Mandarini in specie, qui non modo statis vicibus quotannis in certo palatii Imperialis conclavi eum in finem convenient, ut fidem suam erga eum religiosis venerationibus testaram faciant, sed & tempore alio ex alio confessionem omnium, quorum siibi concii sunt, peccatorum, tam occultorum, quam manifestorum, litteris exarataim ad eum mittent, cuiusque veritatem vel falsitatem manifestabunt viri, *Colis* lingua Sinica appellati, quorum est singula Mandarinorum incepta ac facta ad Imperantem deferre. Quæ servilis sortis documenta, quæque reliqua sunt,

ex-

exhibere qui obnititur, ad supplicium eo gravius
 rapitur, quo detestabiliorem omnibus fere facinori-
 bus intermissam erga Patrem patriæ judicant pietatē.
 Nempe docuit celebratissimus Sinicæ Philo-
 phiæ Coryphæus, CONFUCIUM loquor, qui, et si an-
 nos ante Christ. natum circiter CD. morte decesse-
 rit, in sua tamen disciplina simul ac progenie pulcher-
 rima adhuc cum laude vivit, quodlibet regnum in-
 star magnæ familiæ esse respiciendum, cuius Parens
 Princeps est, qui cum sic in subjectos, tanquam in
 liberos, imperium non servile ac durum, sed pa-
 ternum ac molle gerere obligatus sit, perfectissimo
 inde gaudet jure, eadem ab illis exigendi officia,
 quæ liberi parentibus suis debent. Quæ doctrina,
 quantumvis per se sana, ultra tamen, quam fas est,
 extensa Imperatori ansam præbuit, gravissimas de-
 iis capiendi poenas, qui reverentia, quam sibi debi-
 tam postulat, quantulumcunque sit, desunt, pro-
 pter quod delictum summos viros optimeque de Prin-
 cipe meritos de gradu, quem tenuerunt, dignitatis
 quam læpissime dejectos fuisse ajunt. Quid? quod
 non ita dissimili argumento haud leviter percutiun-
 tur vel ii, qui Mandarinis, quorum etjam singuli, ut
 capita eorum, quibus præsunt, coluntur, solitos ho-
 nores denegare audent. Quem in finem hos in pla-
 teis & foris deambulantes, pari fere ratione, ac Con-
 sules olim Prætoresque Romanos, semper præce-
 dunt ministri sive lictores, fuitibus instructi, id quod
 ipsi Monarchæ, in publicum prodeunti, opus non
 est, cum, propter rationes supra allatas, tam solem-

ni occasione, omnes aut ab eodem tractu, qui præsentia ejus honorabitur, discedere, aut intra domus manentes, januas ac fenestras, quotquot illuc spestant, claudere jubeantur.

Me jam pervestigaturum, quo animo Sinenses grave servitutis jugum ferant, minime quidem latet, ejusmodi naturæ dotes iis a quibusdam attribui, quæ, cum in liberiori tantummodo climate progni soleant, a despoticò quam maxime abhorrent imperio. Ea enim esse traduntur ingenii ac judicij vi, ea vitæ probitate ac elegancia, ut ingeniosissimas quasque ac politissimas Europæas nationes æmulentur. Quam autem immeritæ hæ laudes sint, cuique patebit, qui facta ac mores illorum, scilicet ex quibus hæc unice sunt æstimanda, accuratius pensaverit. Etenim quid censendum de progressibus eorum in scientiis, quas a multis jam inde annorum millibus in tot fere Athenæis, quot ibi exstitere urbes, mirifice excoluisse feruntur, tantique adhuc facere, ut nec nobilitas, quæ in Sina hæreditaria non est, nec Summa imperii munera ullis, nisi literis imbuti sint, mandentur? cum novimus, eos, si Ethicen exceperis, reliquas vix a limine salutasse. Quid de industria eorum ac dexteritate, in artificiis subtilioribus nobilioribusque tractandis, a multis tantopere celebrata? cum propriis nobis cernere licet oculis, elegantissimas, quæ huc apportantur, res maximeque affabre factas, non tam artis, quam materiæ atque colorum præstantia esse commendabiles. Quid de fide illorum erga Imperantem & o-

bedientia erga leges, de liberali ac generosa illorum
indole aliisque virtutibus, quas calidissimo pectore
colere dicuntur? cum confessum habemus, illos
ad simulationem, fraudem ac perfidiam paratissimos,
non ulti, sed pœnarum formidine officiis suis sa-
tisfacere; & similiter in reliquis. Quæ omnia satis,
ut opinor, arguunt, eos neque ob singulare quod-
dam ingenii acumen, nec ob insignem quandam a-
nimi magnitudinem dignos esse, qui gentibus liber-
tati addictis adnumerentur.

Afferit quidem Pater LE COMTE, Sinenses ty-
rannidem vehementer aversari f). Quod licet certo
respectu verum sit, hujus tamen malignam genitri-
cem, quæ est potestas despotica, ac fœtum horren-
dum, quem servitutis nomine appellamus, ita in de-
liciis habent, ut neque illam mitiorem, neque hunc
tolerabiliorem exoptent. Quæ monstrosa illorum in-
genii indoles ut clarius nobis innotescat, primum ob-
servare juvabit, hanc gentem, quæ pietatem reve-
rentiamque in eos, qui ætate, aut sapientia, aut au-
toritate dignitateque antecedunt, ut palmariam vir-
tutem commendat g), suos usque eo suspicere ma-
iores, ut nefandum atque implacabile facinus erga
eos se commissuram crederet, si tantulum defleste-
ret a tramite, quem ipsi antea calcarunt. Hinc non
tan-

f) Memoires de la Chine Tom. II.

g) Hanc pietatem erga mortuos etiam ita observant Si-
nenses, ut cadavera humana aperire ac dissecare nefas ducant,
quod quantum progressu studii medici apud eos obstiterit, qui-
vis, vel me tacente, facile intelligit.

tantum aspernum regiminis statum, cum talis ab ultimis inde temporibus fuerit, ea cum pertinacia servare studet, ut, si ipse Princeps aliquam ejus mutationem, licet in utilitatem subjectorum, iniret, eo se redderet odiosissimum, sed & legibus ac ritibus, quæ diuturnitate invaluerunt, mordicus adeo inhæret, ut ne peccimas quidem maximeque serviles reformari cupiat, nedum penitus tolli. Deinde ut animi serviles eo noscuntur, quod plerumque alte tumescant, quemadmodum rete observavit CLAUDIANUS *b)*, sic & Sinenses nimio animi tumore servilem indolem haud obscure produnt. Spiritus enim gerunt hi tam utique elatos, ut, reliquis omnibus nationibus despiciat habitus, utpote quas uno tantum oculo videre ajunt, cum se solos ambobus uti gloriantur, de omnibus, quæ sua sunt, magnificentissime sentiant, nihil rectum, nisi quod suis moribus conveniat, putantes. Qyamvis igitur imperium, cui subjecti sunt, adeo horridum sit, ut sola ejus idea perterrefaciat quemlibet, in libertatis gremio enutritum, cum tamen imaginem imperii cælestis *i)*, illorum sententia, simillime effingat, illud, ut optimum perfe&issimumque, quibusunque aliis imperandi modis præferunt. Nec obstantibus catenis, quas trahunt, quarumque ex longa consuetudine, quæ leviores eas minusque adeo molestas reddidit, prope inscii sunt, in eo felicissimos se judicant, quod sub Imperatore sibi nasci ac vivere contigerit, qui, cum absolutissimam in terris exerceat potestatem, ad Deorum similitudinem ac honorem proxime accedat. Itaque, si ve hic bonus sit, sive malus, omnia ejus dicta jussaque tanquam oracula, omnia ejus facta gestaque ut incomparabilia ac ferme divina reputant, nec ullas fere restam viles habet, coram quibus se in genua non prosternant. Et hæc pro genuino charactere illorum, respectu libertatis & servitutis, explicando, attulisse suffecerit.

§. VIII.

b) In Europ. I. 176. *i)* Cælo animam tribuunt Sinenses, quam, ut summum Numen, venerantes sceptra totius mundi tenere arbitrantur.

Mer atkom ej.]